

Preek over Ruth 2 (doopdienst; zondag van de Micha campagne): Bondgenoten in de strijd voor gerechtigheid!

Voorzang: Psalm 145, 1

Votum en Groet

Zingen: Psalm 145, 2 – 4 – 6

Gebed

Lezing van het doopformulier

Doopvragen

Zingen: Kinderlied 10 (Jezus roept alle kinderen...)

Zingen: Alles wordt nieuw, dl. III, nr. 29, vs. 1-3

Jouw leven staat aan het begin,
het heeft nog geen herinnering,
het is zo weerloos en zo klein,
je weet nog niet hoe het zal zijn.

Refrein:

O Heer, bevestig ons bestaan,
noem ons bij onze naam.

Jij weet nog niet wat leven is,
wat liefde is en wat gemis.
Jij weet nog niet van nee en ja,
van ondergang en gloria.

Refrein

Je huilt nog van verwondering,
maar jij hoort hier, in onze kring.
Het water wacht, die diepe zee
geeft jou een taal, een teken mee.

Refrein

Boaz Arie van der Zwaard ontvangt het teken van de heilige doop.

Zingen (staande): Alles wordt nieuw, dl. III, nr. 29, vs. 4 en 5

Dit teken is een heilgeheim:

God wil jou met verbonden zijn.

Hij is nabij waar jij ook bent,

omdat Hij je bij name kent.

Refrein

Zo komt jouw leven aan het licht,
zo krijgt het zijn, zo krijgt het zicht.
Gods adem heeft je aangeraakt
en jou tot bondgenoot gemaakt.

Refrein

Dankzegging en gebed bij de opening van het Woord

Schriftlezing: Ruth 2 en 2 Korintiërs 9,6-10

Zingen: Psalm 72, 1, 4 en 6

Verkondiging van Ruth 2: Bondgenoten in de strijd voor gerechtigheid

Zingen: Gezang 350

Dankzegging en voorbeden

Collecte

Zingen: Opwekking 586 (Heel de schepping geeft U eer...)

Zegen

Gemeente van onze Heer Jezus Christus!

Boaz – *in hem is kracht* betekent zijn naam.

En dat gevoegd bij zijn achternaam – *van der Zwaard*...

Dat belooft wat.

Hoe zal zijn naam zijn leven stempelen?

Zal hij inderdaad een strijder worden?

Een vechtersbaas?

Nou, daar is niks mis mee.

Zolang hij maar aan het goede gevecht meedoet.

Als hij maar een strijder wordt voor de goede zaak.

Dat is de zaak van het recht.

En dan met name voor het recht van de zwakken en de armen.
Zoals zijn naamgenoot, de boer uit Betlehem.
Zulke vechters heeft ook onze wereld hard nodig.

Vandaag is het de zondag van de Micha-campagne. 1
U hebt daar vast wel wat over gelezen.
Voor het derde achtereenvolgende jaar wordt op een zondag in oktober aandacht gegeven aan de strijd voor gerechtigheid.
Uitgangspunt voor deze campagne is een woord uit Micha 6,8: 2

*Er is jou, mens, gezegd wat goed is,
je weet wat de HEER van je wil:
niets anders dan recht te doen, trouw te betrachten
en nederig de weg te gaan van je God.*

Als je dan de rest van de profetie van Micha leest weet je waar het om gaat.
Om het recht van met name de armsten in onze wereld.
Van hen die er altijd weer het slechtst van af komen.

Als er ooit een moment is om daar aandacht voor te vragen dan is het wel nu.
Want juist in de kredietcrisis die wereldwijd woedt worden zij weer de dupe.
Deze week sloeg Kofi Annan, de vorige secretaris-generaal van de VN, alarm.
Hij klaagde het westen aan de belofte aan de arme landen te breken.
Herinnert u zich nog dat de wereldleiders eind 2000 zich millenniumdoelen stelden?
Ze wilden ernst maken met acht zaken: 3

1. *Extreme armoede en honger uitbannen* 4
2. *Alle kinderen in alle landen naar school* 5
3. *Gelijke behandeling van mannen en vrouwen bevorderen* 6
4. *Kindersterfte terugdringen* 7
5. *De gezondheid van moeders verbeteren* 8
6. *Een halt toeroepen aan de verspreiding van HIV/AIDS, malaria en andere ziekten* 9
7. *Actief werken aan duurzame ontwikkeling* 10
8. *Actief werken aan een wereldwijde samenwerking voor ontwikkeling*

Alle 189 lidstaten van de VN hebben toen beloofd deze doelen te realiseren in 2015.

Laten we alleen even naar de eerste doelstelling kijken:
het uitbannen van extreme armoede. 11
Wat wordt daarmee bedoeld? 12
Je bent extreem arm als je minder dan 1 dollar per dag hebt om van te leven.
Je bent gemiddeld arm als je tussen de 1 en 2 dollar per dag hebt om van te leven.
Weet u hoeveel mensen in onze wereld extreem arm zijn? 13
Ongeveer 1,1 miljard mensen!
Dat is toc!

Wat is Boaz een gezegend kind om hier in het westen geboren te worden.
Met een enorme gezondheidszorg.
Met geweldige scholingsmogelijkheden.
Met een economie die tegen een stootje kan.
Zelfs bij de dreigende recessie zullen de lonen volgend jaar met 3,5 % stijgen.

Maar hoe zit het met die millenniumdoelen? 14
Die zouden in 2015 gerealiseerd moeten zijn.
En het is al 2008.
Ik zei al dat Kofi Annan deze week alarm sloeg.
Het staat er bepaald niet goed voor.
Aan de voedsel- en landbouworganisatie van de VN (FAO) was 22 miljard euro beloofd.
Er is nog geen tiende van binnen!
Als je dan ziet hoe regeringen wel wereldwijd honderden miljarden dollars in omvallende banken pompen, dan is dat ten hemel schreiend.
En dan te bedenken dat de kredietcrisis is ontstaan door een ongeremde hebzucht.
Burgers die maar leenden voor dure huizen, vakanties en andere luxe.
Banken die maar ongeremd geld verstrekten zonder dat te kunnen dekken.
Bankbestuurders die enorme bonussen opstrekten voor wanbeleid.
Er wordt ongelooflijk veel geld tegenaan gesmeten om de crisis te bezweren.
Maar dat miljoenen mensen sterven van de honger lijkt niet urgent meer.
Dat is schrijnend onrecht! 15

Lees tegen die achtergrond het verhaal van Boaz en Ruth.
Het lijkt een idyllisch streekromannetje – dat kleine Bijbelboek.
Een jong, aantrekkelijk weduwnaartje dat iets krijgt met een rijke boer.
De romantiek lijkt er af te druipen.
En aan het einde van het boek vormen ze een gelukkig gezinnetje.
Eind goed, al goed!

Maar zo begrijpen we er niets van.
Het boek begint met de mededeling dat het zich afspeelt in de tijd van de Rechters.
Dan gaan bij doorgewinterde Bijbellezers alle alarmbellen rinkelen.
De tijd van de Rechters of de Richters.
Dat is de tijd dat ieder maar deed wat goed was in eigen ogen.
De tijd dat er geen koning was in Israël om orde op zaken te stellen.
Geen koning in de lijn van Psalm 72.
Die bevrijd wie arm is en om hulp roept, wie zwak is en geen helper heeft.
Die zich ontfermt voer weerlozen en armen.
Die het leven redt van wie arm is.

16

Tegen die achtergrond is het een weldaad te lezen hoe Boaz het doet.
Hij is een man die royaal leeft.
U weet toch dat dit woord letterlijk *koninklijk* betekent?
Boaz leeft royaal.
Geen wonder dat hij stamvader van Israëls koningshuis wordt.

Boaz is een gelovig mens.
Echt vroom, zoals we dat vroeger wel zeiden.
Hoor hoe hij zijn knechten groet (vs. 4): *De HEER zij met jullie.*
En zijn maaiers groeten terug: *De HEER zegene u.*
Alsof daar op het land een kerkdienst wordt gehouden.
Misschien hebt u wel een dienst meegemaakt in een PKN-gemeente.
Daar wordt ook vaak de dienst zo begonnen.
Dan zegt de voorganger: *De vrede van de Heer zij met u allen.*
En de gemeente antwoordt: *En met uw geest.*

Nu denken wij bij vroomheid en gelovigheid vaak ook juist aan zulke dingen.
Aan wat we op zondag doen.
Aan wat er in de kerk gebeurt.
Luisteren naar een preek.
Psalmen en gezangen zingen.
Bidden en avondmaal vieren.
Onze kinderen laten dopen.

Maar Boaz beseft dat zijn geloof te maken heeft met zijn dagelijks leven.
Met zijn omgang met zijn knechten.
Hoe hij zijn boerenbedrijf uitoefent.
Dat lezen we bij de latere profeten ook.
Dat God de mensen wel de tempel uit kan kijken die daar zo vroom staan te doen.
Offers brengen, psalmen zingen, zorg dragen voor een prachtige liturgie.
Op gezette tijden vasten.
Maar door de week elkaar tekort doen.
Dan kan een profeet Jesaja woedend uitvallen in naam van de HEER:

17

*Is dit niet het vasten dat Ik verkies:
je brood delen met de hongerige,
onderdak bieden aan armen zonder huis,
iemand kleden die naakt rondloopt,
je bekommeren om je medemensen?*

Boaz is niet alleen maar vroom in de kerk.
Hij is het ook in zijn werk.
Hij heeft oog voor zijn knechten.

18

Maar hij heeft ook oog voor anderen.
Het valt hem meteen op dat er een onbekende vrouw op zijn akker rondloopt.
En hij toont onmiddellijk belangstelling in haar.
Ze blijkt een allochtoon uit Moab te zijn.
Een asielzoekster.
Heeft vriendelijk gevraagd of ze aren mocht lezen tussen de schoven.

Nou, die durft!

Aren lezen was toegestaan als de schoven al waren binnengehaald.
Ruth vroeg of ze al mocht zoeken terwijl de oogst nog aan de gang is.

Boaz is meteen onder de indruk.

Van haar mooie ogen en haar leuke bekkie?

Is hij een man met een zwak voor vrouwen?

Daar horen we helemaal niets over.

Waar hij wel van onder de indruk is lezen we in vs. 12.

Dat Ruth, de allochtoon uit Moab, toevlucht heeft gezocht onder de vleugels van de God van Israël.

En dat ze zich beroept op zijn milde wetten.

Want ja, zo had God dat geregeld met zijn volk.

Jullie zullen altijd armen in jullie midden hebben.

Ik vraag van jullie om hen te denken.

Daarvoor had de HEER Israël diverse wetten gegeven.

In die wetten was het recht van de armen vastgelegd.

Onder andere het recht om aren te zoeken op de akkers van de rijke boeren.

En Boaz respecteert dat recht.

Niet minimaal, maar royaal!

De knechten krijgen opdracht iets extra te laten vallen.

Zodat Ruth met een enorme veelheid bij Naomi thuis komt.

En tussen de middag wordt ze ook door Boaz verwend.

Ze wordt er gewoon verlegen van, zo goed zorgt Boaz voor haar (vs. 10).

Boaz is een schitterende kerel.

Hij zou een fantastische diaken zijn.

Met hart voor mensen die hulp nodig hebben.

En hij geeft het overvloedig.

We zongen bij de doop van de kleine Boaz zo even dat lied van Hanna Lam:

19

*Gods adem heeft je aangeraakt
en jou tot bondgenoot gemaakt.*

Boaz uit het Bijbelse verhaal is zich bewust bondgenoot van God te zijn.

Hij is Gods partner in de strijd voor gerechtigheid.

De armen hebben recht op onze bijstand.

Dat is geen gunst die we hen verlenen, uit medelijden.

Het is hun recht!

We zijn het aan hen verplicht om voor hen te zorgen.

Nogmaals, lees de profeten maar en je hoort het hen keer op keer zeggen.

God vraagt, eist van ons zijn bondgenoot te zijn in de strijd voor die gerechtigheid.

Dat hoort ook bij de opvoeding van Boaz, Gerben en Francisca.

Dat hij leert te lijken op zijn Bijbelse naamgenoot.

Door hem die naam te geven heb je wel een bijzondere verplichting op je genomen.

Maar het komt er natuurlijk niet op aan of je Boaz heet.

Maar of je als een Boaz leeft.

En dat wordt van ieder van ons gevraagd.

20

In de Micha campagne wordt van ons gevraagd om op te staan tegen armoede.

Om oog te hebben voor het recht van de armen – dichtbij en veraf.

In een wereld die staat in het teken van hebzucht moeten wij het verschil maken.

Ik las deze week een gesprek met een Britse bankier, een christen.

Hij ziet de kredietcrisis als een oordeel over onze hebzucht.

Hij noemt het een *wake-up-call*, een dringend alarm om wakker te schrikken.

Een prikkel om na te denken over hoe we ons leven hebben ingericht.

Al maar leuke dingen doen:

- mooie huizen kopen en ze luxe inrichten
- dure vakanties boeken
- hoge leningen sluiten

en later komt de betaling wel.

Denken dat de bomen tot in de hemel groeien en dat de welvaart niet op kan.

Dat moest wel spaak lopen.

En dat is spaak gelopen.

Maar leren we er ook van?

En beseffen we wel voldoende dat juist de armsten hier de dupe van worden?

De mensen met nog geen dollar per dag te makken?

Ik zag deze week de aankondiging van een tv-programma over René Froger.

Effe geen cent te makken.

De familie Froger heeft een maand geleefd op bijstandsniveau voor € 607,-

Heel Nederland kijkt massaal hoe ze dat doen.

Leuke reality-show.

Och, het zal wel goed bedoeld zijn.

Maar het haalt natuurlijk nog niet bij die 1,1 miljard met nog geen dollar per dag.

Hoe kunnen we op Boaz lijken?

Micha zegt: *Het is eigenlijk zo simpel.*

*Er is jou, mens, gezegd wat goed is,
je weet wat de HEER van je wil:
niets anders dan recht te doen,
trouw te betrachten
en nederig de weg te gaan van je God.*

Onze zorg voor de armen is iets waar zij recht op hebben.

Het is geen liefdadigheid voor als je een keer een goeie bui hebt.

Maar waar je ook van kunt afzien.

Want het is verdraaid je eigen geld waar jij hard voor geploeterd hebt.

Waar niemand aanspraak op kan maken.

Dus zorgen we eerst voor ons zelf met alle comfort die daar vandaag bij hoort.

En we zien wel of er nog wat overblijft voor de medemens in nood veraf of dichtbij.

Nee, de medemens in nood heeft réchten.

En God heeft de macht u te overstelpen met al zijn gaven.

zo lazén we in 2 Korintiërs 9,

zodat u altijd en in alle opzichten voldoende voor u zelf hebt

en ook nog ruimschoots kan bijdragen aan allerlei goed werk.

De Bijbel noemt die mens rechtvaardig, die oog heeft voor het recht van de arme.

Zoals Boaz.

En je bent goddeloos als je daar je ogen voor sluit.

Als je te druk bent met je eigen luxe leventje en je pleziertjes.

En het moet wel heel schokkend op de beeldbuis komen voor we een girootje uitschrijven.

Het rijke westen schuift het armoedeprobleem van de derde wereld alsmaar van zich af.

In 2000 zeiden de leiders nog: in 2015 moet de ergste armoe met de helft verminderd zijn.

Maar de kredietcrisis lijkt een mooi excuus om het nog maar even door te schuiven.

Wat doen wij?

Willen we Gods bondgenoten zijn?

Horen we het kloppen van Lazarus aan onze poort?

Doen wij wat in ons vermogen ligt?

Burgers van Gods Koninkrijk steken hun handen uit de mouwen.

Zij kennen de doelstelling die dé leider van de wereld ons voorhoudt.

Er is jou, mens, gezegd wat goed is...

Laten we bewogen worden door zijn ontferming met deze wereld.

Laten we een voorbeeld nemen aan Boaz.

Laten we oog en oor hebben voor de rechten van de armen.

Laat er onder ons honger zijn naar gerechtigheid.

AMEN.

19-10-2008